

MID - TIJDSCHRIFT

MID-TIJDSCRIFT

uitgave Sectie G2-HKGS

Juli 1962

1e jaargang: nummer 3

Redactie: Luitenant-Kolonel E.Th. Poppe
 Luitenant-Kolonel J.H. Gimbel
 Luitenant-Kolonel G.H. Gaade
 Majoor J.B. Lagaune

Adres: SMID
 Oranje Nassau-Kazerne
 Harderwijk
 Telefoon: 03410-2441

I N H O U D

	Blz.
In memoriam Luitenant-Kolonel H.A.V. Snoek	1
Politieke ontwikkeling	2
Oost-Berlijn als centrum van communistische inlichtingenactiviteit . .	5
Zien, horen en melden	9
Wettelijke bepalingen ter bescherming van de staat tegen activiteiten, strijdig met het nationaal belang	12
Een oplossing van de S2 opgave uit MID Tijdschrift nr 2	18
Prijsvraag nr 2	20
Lessen uit de praktijk	22
Uit (buitenlandse) tijdschriften	24

IN MEMORIAM

Op 7 juli is plotseling overleden ons mederedactielid de luitenant-kolonel der Fuseliers H.A.V. Snoek.

De overledene, die als lid van de Irenebrigade een werkzaam aandeel had in de bevrijding van ons land, vervulde na de oorlog verschillende G2-functies in binnen- en buitenland.

Wij gedenken hem als een prettig medewerker en een goede kameraad.

Moge hij rusten in vrede.

De redactie

POLITIEKE ONTWIKKELING

Een zekere ontspanning scheen zich rond het vraagstuk Berlijn te voltrekken bij het vertrek uit West-Berlijn van de Amerikaanse generaal Clay en de terugroeping uit Oost-Duitsland van de Maarschalk Koniev. Bovendien onderhouden Amerika en Rusland nog steeds hun diplomatieke contacten betreffende het Duitse vraagstuk door middel van ongeregelde samenkomsten van de Amerikaanse minister Rusk en de Sovjet ambassadeur Dobrynin te Washington. Het valt echter op, dat van Sovjet zijde nog geen enkele wijziging in hun oorspronkelijke eisen is aangebracht, t.w. een erkenning van de souvereiniteit van de zgn. DDR, de vorming van een vrije stad West-Berlijn en een accoord betreffende de Berlijnse toegangswegen met de Oostduitse regering af te sluiten. Als gevolg van het duidelijke Westelijke standpunt ten aanzien van de vrijheid van West-Berlijn en de bereidheid dit met wapengeweld te verdedigen heeft de Sovjet-Unie het ultimatieve karakter van een tijdslimiet voor de oplossing van het vraagstuk laten vallen. De aan Westelijke zijde ontijdige en niet geheel juiste publicatie van de idee om de toegangswegen naar Berlijn onder internationale controle te plaatsen werd reeds dadelijk door de zgn. DDR van de hand gewezen op grond van het streven naar een erkenning van souvereiniteit. Het knelpunt bij het vinden van een oplossing voor de tegenover elkaar staande zienswijzen concentreert zich noodzakelijkerwijs op het meest kwetsbare punt, nl. de vrije toegang tot West-Berlijn.

Deze toegang vindt in zekere zin een garantie in het Interzonale Handelsverdrag, dat telkenjare tussen de Bondsrepubliek en Oost-Duitsland wordt afgesloten. De Oostduitse poging om van de Bondsrepubliek een uitgebreid en langdurig crediet te verkrijgen voor grondstoffen en industriële uitrusting, was mogelijkterwils een poging, de aan bepaalde quota gebonden interzonale afspraken te doorbreken, teneinde de vrijheid van West-Berlijn te ondergraven.

Opmerkelijk is dat thans in vele Oostblok-redevoeringen weer een belangrijker plaats wordt ingeruimd voor het Duitse vraagstuk. Het is dan ook niet uitgesloten dat in de naaste toekomst de Sovjet druk weer zal toenemen, teneinde met psychologische en/of militaire druk het Westen tot concessies te brengen.

Gelijktijdig blijft de Pankow-regering van de zgn. DDR doorgaan met een variëteit van maatregelen, welke een de facto stellen van zijn souvereiniteit moeten staven. Het is zonneklaar, dat het Sovjet Blok streeft naar deze erkenning en elke mogelijke hereniging van Duitsland à priori van de hand wijst. De verworvenheden van het Sovjet Blok kunnen en mogen niet worden opgeofferd en een erkenning van het bestaan van een communistisch Duitsland is een conditio sine qua non voor de consolidatie van genoemde verworvenheden en voor de volgens de Sovjets althans onvermijdelijke historische voortgang naar een communistische wereld. Dit werd dan ook door Ulbricht duidelijk gesteld, daarbij een hereniging alleen mogelijk latend, als de Bondsrepubliek zich zou losmaken van zijn binding met het Westen en een "socialistische" staatsvorm zou invoeren.

De Ontwapeningsconferentie te Genève, die thans met reces is, heeft zoals te verwachten was geen daadwerkelijke voortgang geboekt. Bij de grotere problemen staan de Westelijke en de Sovjet standpunten hoofdzakelijk door de opvatting over de wijze van controle, lijnrecht tegenover elkaar, zodat men elkaar trachtte te benaderen door overeenstemming te bereiken op kleine detailpunten, welke in zekere mate met het ontwapeningsvraagstuk samenhangen, zoals o.m. de kwestie van oorlogspropaganda. De opname van neutrale landen bij de conferentie, op sterke aandrang van de Sovjets, heeft echter het door

Rusland verwachte resultaat, nl. bijval voor de Sovjet voorstellen, niet opgeleverd. Evenmin lukte het ter conferentie een scherpe afkeuring van de hervatte Amerikaanse kernproeven te bewerkstelligen. Temeer, daar het streven van het Sovjet Blok gericht is op het verkrijgen van succes, bij juist die voorstellen, welke het militair evenwicht verstoren, hetzij door een zekere mate van detente, hetzij door gebrekkige controlemaatregelen, mag worden verwacht, dat voor het bereiken van een daadwerkelijk resultaat op enig punt, nog een lange tijd zal zijn gemoeid; omdat zelfs de neutrale deelnemende landen voldoende kritisch en onafhankelijk zijn gebleken bij het vormen van een oordeel over de waarde van de verschillende voorstellen.

In het Midden Oosten tracht Nasser door de invoering van een systeem van "Arabisch socialisme" zowel zijn binnenlandse positie te verstevigen, als bij een slagen van dit experiment, op de langere duur bij de andere Arabische volkeren zijn geknakte prestige te herstellen. Zijn mededinger naar de titel van de Arabische leider, Kassem, heeft in Irak grote moeilijkheden bij de bestrijding van de opstandige Koerden. De hiervoor noodzakelijke grote militaire krachtsinspanning verhinderde Kassem zijn volle aandacht te wijden aan de ambitieuze annexatieplannen ten opzichte van Koeweit, zodat Irak zich nu slechts beperkt tot het verbreken van de directe diplomatieke betrekkingen (terugroepen ambassadeurs) met die landen, welke Koeweit als onafhankelijke staat erkennen. Wel worden pogingen ondernomen de banden met Syrië nauwer aan te halen. Opvallend is het, dat bij de, van verschillende zijden ondernomen pogingen om tot een Arabische eenheid te komen, thans een streven naar opleving van het Islamisme zich begint af te tekenen, waarbij de bindende factor voor de Arabische staten onafhankelijk van persoonlijke ambities, meer moet worden gezocht, in de geestelijke waarden van het Islamisme. Ten gevolge van de interne instabiliteit en van eigen ambities van de verschillende Arabische landen, zal het geven van een meer permanent karakter aan een gemeenschappelijke Islamitische politiek, nog wel langere tijd op zich laten wachten.

Het optreden van de Pathet Lao (pro-communistische) troepen in Laos en het ontbreken van financiële steun aan de rechtse groeperingen hebben geleid tot een compromis tussen de drie elkaar bestrijdende prinses. Een zgn. neutrale regering werd gevormd, waardoor het thans mogelijk is om met de Conferentie van de 14 Landen te Genève verdere maatregelen te nemen voor de vorming van een algemeen erkende neutrale staat Laos. Intern liggen nog vele problemen, zoals o.m. het onderling integreren van de drie thans bestaande legergroeperingen. De mogelijkheid, dat binnen afzienbare tijd de zo gepropageerde neutraliteit naar links zwenkt, moet als reëel worden beschouwd. Ongetwijfeld zal dit een minder gunstige invloed uitoefenen op de moeizame bestrijding van de guerilla-activiteit in Zuid-Vietnam. De pro-communistische guerilla's in dit gebied ondervinden thans reeds behoorlijke ondersteuning via het Laotiaanse gebied.

De Indonesische vertragingstactiek ten aanzien van de hervatting van onderhandelingen over Nieuw-Guinea en de uitspraken van Indonesische autoriteiten versterken de indruk, dat men van Indonesische zijde de voorkeur geeft aan aanwijsbare militaire successen boven een alleen maar vreedzaam onderhandelen. Men mag dan ook verwachten, dat infiltraties e.d. voortgang zullen vinden, zelfs wanneer eventueel op korte termijn de onderhandelingen worden hervat. Immers pleegt Indonesië volgens haar theorie, dat Westelijk Nieuw-Guinea in feite Indonesisch grondgebied is, door het zenden van militairen, in het geheel geen agressie.

De onafhankelijkheidsverklaring van Algerië na het referendum en het uiteenvallen van de OAS ter plaatse bracht het nieuwe probleem voor de Algerijnen zelf, nl. de oplossing van de nu naar buiten tredende verschillen van inzicht tussen de premier Ben Chedda en de vice-premier Ben Bella. Terwijl de massa van de bevolking de tijd doorbrengt met feestvieren, speelt zich een machtsstrijd bij de leiders van de FLN af, welke beslissend zal zijn voor de toekomst en de buitenlandse politiek van het nauwelijks onafhankelijke land.

5 juli 1962

OOST-BERLIJN ALS CENTRUM VAN COMMUNISTISCHE INLICHTINGENACTIVITEIT

door J.I.W. Hartog

1. Oost-Berlijn is voor de landen van het oostblok een belangrijke basis voor tegen het westen gerichte subversieve activiteiten. In en in de omgeving van Oost-Berlijn bevinden zich inlichtingenorganisaties van de USSR, Polen, Tjecho-Slowakije, Hongarije, Roemenië, Bulgarije en uiteraard van Oost-Duitsland.

De partij- en staatsorganisaties van deze landen beschikken als regel over meerdere inlichtingenorganisaties die, vaak elkaar overlappend of elkaar doorkruisend, vanuit Oost-Berlijnse centrales hun activiteiten richten op de NATO-landen en de overige West-Europese staten.

Deze diensten en hun activiteiten kunnen gelden als bewijs, dat in dit opzicht aan de uitvoering van de stelling van Lenin niets veranderd is: "de geheime dienst in het buitenland dient om de opstand tegen het kapitalisme voor te bereiden en indien nodig zelfs met wapengeweld te steunen; zij is een politiek instrument om de wereldrevolutie naderbij te brengen en de tegenstanders daarvan uit te schakelen".

2. Inlichtingendiensten van de USSR

De diensten van de USSR nemen in Oost-Berlijn een leidende positie in. Als voornaamste exponenten van de Sovjet-Russische diensten zijn in Oost-Berlijn gevestigd:

a. Comité voor Staatsveiligheid (KGB)

Deze dienst is gevestigd in Karlshorst; de grote omvang van de organisatie in personeel en materieel opzicht wijst duidelijk op het belang dat aan deze "residentie" wordt gehecht. De organisatievorm is, met enige ondergeschikte beperkingen, een getrouwe afspiegeling van de organisatie van de moederdienst in Moskou. Zij beschikt over middelen en volmachten die ver boven die van andere diensten uitgaan. De personeelssterkte is ongeveer 900 man, in het gebied van Karlshorst bevinden zich meer dan 100 bureaux en woningen.

In hetzelfde gebied bevinden zich een ontelbaar aantal contactadressen tbv. de ontvangst, scholing, enz. van agenten.

De KGB-residentie heeft de volgende afdelingen:

- (1) Buitenland: militaire en politieke spionage, infiltratie van anti-sovjet organisaties, partijen en groeperingen.
- (2) Contra-spionage: offensieve en defensieve contra-inlichtingen, controle op agenten van andere Oostblok-diensten.
- (3) Beleid-Coördinatie.
- (4) Emigranten: infiltratie en bestrijding van Russische emigrantorganisaties.
- (5) Afdeling SK controle en bewaking van Sovjet diplomatieke - en handelsmissie en Sovjet onderdanen in Oost-Duitsland.
- (6) Afdeling voor illegale arbeid.
Ondersteuning van hulp- en ondergrondse organisaties in het Westen en de voorbereiding van terreur- en sabotageactiviteiten.
- (7) Afdeling verbindingen.
- (8) Technische hulpdiensten.

Bovenvermelde operationele afdelingen bewaken en leiden een uitgebreid agentennet. Daarnaast heeft de KGB de beschikking over een groot aantal administratieve afdelingen. Voor controle en bescherming van de strijdkrachten van de USSR is aanwezig KGB-O.O., de zgn. "bijzondere

afdeling". Deze staat niet rechtstreeks onder de leiding van de KGB-residentie maar beschikt over een eigen hoofdkwartier in Potsdam waarin meer dan 80 officieren werkzaam zijn.

b. Militaire inlichtingendienst (GRU)

Deze dienst is gevestigd bij het hoofdkwartier van de strijdkrachten in Wunsdorf en heeft daarnaast een aantal afdelingen in Karlshorst. Evenals de KGB beschikt de GRU over een groot aantal bureaux in Oost-Berlijn, talrijke contactadressen en woningen voor \pm 150 medewerkers. Opdracht van de GRU is:

- (1) leiding van de militaire inlichtingenorganen bij de onderdelen der strijdkrachten;
- (2) operationele en tactische leiding van en controle op de Oost-Duitse militaire spionagedienst (VFK);
- (3) inlichtingenoperaties tegen West-Duitse en NATO-troepen, waartoe steunpunten zijn ingericht in Maagdenburg, Leipzig, Erfurt en Schwerin.

Daarnaast bestaat in Wunsdorf het veiligheids- en CI-apparaat der strijdkrachten (UKR), dat in vele opzichten het werk van de KGB-00 overlapt en doorkruist.

- c. Bovenvermelde diensten, de KGB en GRU, zijn speciale inlichtingenorganisaties; daarnaast beschikt de USSR over inlichtingenfunctionarissen bij de Sovjet-ambassade en de handelsvertegenwoordiging in Rolandseck/Keulen en Wenen, die voor vele inlichtingenaangelegenheden mede aanwijzingen krijgen van de in O-Berlijn gevestigde residentie van de KGB.

3. Inlichtingendiensten van Oost-Duitsland

De beide O-Duitse diensten hebben hun centrales in O-Berlijn en beschikken alleen daar al over meer dan 4000 medewerkers.

a. Ministerie voor Staatsveiligheid (MFS)

Dit is de grootste van de twee O-Duitse diensten. De beste en meest geschoolde medewerkers van deze oorspronkelijk als controle-orgaan in het leven geroepen dienst werden in 1953 bijeengebracht en vormen als Hauptverwaltung Aufklärung (HVA) het kader van de buitenlandse inlichtingendienst binnen het MFS. Het MFS beschikt over 16 districten met 220 afdelingen. Het totaal aantal medewerkers belooft \pm 13.000 waarvan 3000 in O-Berlijn.

De dienstleiding van de MFS is gevestigd in Berlijn-Lichtenberg. De organisatie van de MFS is uit vele afdelingen opgebouwd. De organisatie valt in twee grote afdelingen uiteen t.w. Hauptverwaltung Aufklärung (HVA) en Hauptverwaltung B (HVB).

De HVA heeft o.m. de opdracht belangrijke ministeries en andere regeringsinstellingen van de West-Duitse Bondsrepubliek en van andere West-Europese Staten te infiltreren, waarbij het zwaartepunt wordt gelegd op West-Duitsland en de NATO-landen. Daarnaast wordt bijzonder veel werk gemaakt van het binnendringen in West-Duitse politieke partijen, kerkelijke en sociale instellingen en verenigingen. De agenten van de HVA zijn over het algemeen geschoold en voor zover men dat nodig oordeelt, voorzien van moderne technische hulpmiddelen. Hun financiële beloning is redelijk, voor agenten op belangrijke plaatsen zelfs zeer goed.

Veel belang wordt door de HVA gehecht aan het werk in West-Berlijn. Behalve agenten van de dienst zelf, worden daarvoor agenten ingezet uit de districten O-Berlijn en Potsdam.

Een van de opdrachten die aan deze districten wordt gegeven is materiaal te verzamelen tegen de geallieerden in West-Berlijn, teneinde dit op de juiste plaats en tijd voor propagandistische doeleinden te gebruiken. In 1958 bv. kregen de twee genoemde districten opdracht om met het oog op de conferentie van ministers van buitenlandse zaken in Genève, materiaal te verzamelen om aan te tonen dat,

- West-Berlijn een centrum van conspiratie tegen de "volksdemocratiën" was;
- de bevolking van West-Berlijn voortdurend blootgesteld stond aan uitspattingen van de bezettingstroepen;
- de wapen- en munitieopslag ter plaatse een voortdurend gevaar voor de vrede vormde.

De technische afdelingen dienen ter ondersteuning van de operatiën. Een bijzonder goed geoutilleerde werkplaats voor conspiratieve hulpmiddelen bevindt zich in Berlijn-Hohenschönhausen.

De districtsleiding O-Berlijn is gevestigd in Berlijn-Prenzlauerberg; zij beschikt over 500 medewerkers en heeft 8 afdelingen met elk ongeveer 20 medewerkers.

b. De militaire inlichtingendienst

"Verwaltung für Koordinierung" ("VfK")

Deze dienst heeft als hoofdplicht militaire, militair-politieke, en logistieke inlichtingen te verzamelen in West-Duitsland en West-Europa.

De VfK is in drie hoofdafdelingen verdeeld nl. A, C en T.

Hoofdafdeling A: taktische inlichtingen, w.o. gegevens over slagorde, depots, politie, luchtafweer en burgerlijke verdediging.

Hoofdafdeling C: strategische inlichtingen gericht op het inwinnen van gegevens in de NATO-landen.

Hoofdafdeling T: technische inlichtingen gericht op de NATO-landen. De werkzaamheden van de VfK staan onder rechtstreekse controle van de GRU.

De agenten worden rechtstreeks vanuit O-Berlijn geleid.

De VfK werkt nauw samen met de Politieke afdeling van de Volksarmee.

4. Inlichtingendiensten van Polen

De belangrijkste inlichtingenactiviteiten vanuit O-Berlijn worden bedreven door:

a. Poolse Militaire Missie in W-Berlijn

Deze missie die over ± 30 medewerkers beschikt, bedrijft zeer actief op het westen gerichte spionage. Zij beschikt over verschillende zendinstallaties en geheime adressen.

b. Poolse ambassade in O-Berlijn

De ambassade bedrijft op het Westen gerichte spionage in samenwerking met het Consulaat, de Poolse Handelsmissie, het Poolse informatiebureau en enkele andere officiële Poolse instanties.

Deze activiteiten staan onder rechtstreekse controle van de Poolse Inlichtingendienst in Warschau.

5. Inlichtingendiensten van Tjecho-Slowakije

Evenals de Polen, bedienen de Tjechen zich zowel van hun militaire missie als van de ambassade.

a. Tjechische militaire missie in W-Berlijn

Deze missie met ongeveer 30 medewerkers richt zijn activiteiten voornamelijk op West-Duitsland en de Amerikaanse strijdkrachten in West-Duitsland.

b. Tjechische Ambassade in O-Berlijn

De ambassade bedient zich bij het inlichtingenwerk evenals de Polen van de Handelsmissie en het "Huis van de Tjechische Cultuur".

De agentenontmoetingen vinden alleen in O-Berlijn, op geheime adressen plaats.

6. Inlichtingendiensten van Hongarije

a. Ambassade in O-Berlijn

Deze ambassade fungeert als venster naar het Westen voor de Hongaarse inlichtingenactiviteit. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de Handelsmissie in Frankfort a/d M. die als operatiebasis wordt gebruikt. De ambassade in Berlijn-Treptov maakt veel gebruik van emigranten, die vrijwillig of gedwongen werken voor de AVO. Een speciale emigrantenafdeling wordt daarbij gebruikt de zgn.:

b. Dienst ter bevordering van de terugkeer van Hongaren

Deze dienst bevindt zich in O-Berlijn en is een hulpdienst van de AVO met als bijzondere opdracht te werken onder de Hongaarse emigranten.

7. Inlichtingendiensten van Roemenië

De Roemeense Inlichtingendienst hecht bijzonder veel waarde aan de residentie in O-Berlijn, die dan ook steeds is geleid door zeer bekwame medewerkers van de Centrale dienst uit Boekarest.

In afwijking van de werkwijze van de diensten van andere landen reizen Roemeense agenten met valse papieren veelvuldig zelf naar W-Duitsland om spionage-opdrachten te vervullen.

De Roemenen bedienen zich voor hun doeleinden van:

a. Roemeense Ambassade in O-Berlijn

Deze heeft een handelsmissie in Frankfort a/d M. die als uitgangspunt voor operatiën wordt gebruikt.

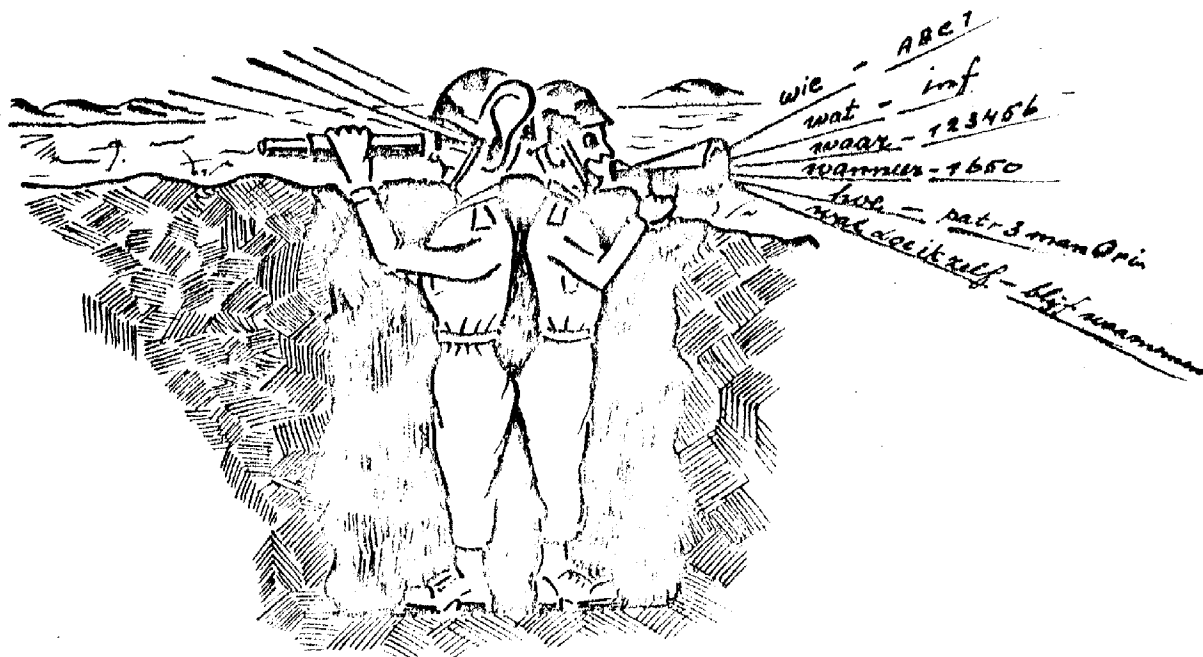
b. Roemeense Repatriëringsdienst

Deze dienst fungeert als hulpdienst voor de ambassade in Berlijn-Pankow. Emigranten in W-Duitsland worden verzocht zich voor repatriëring naar Roemenië bij deze dienst te melden. Indien zij aan deze oproepen gehoor geven worden zij bij inlichtingenactiviteiten ingeschakeld en opnieuw naar W-Duitsland gezonden.

8. Inlichtingendiensten van Bulgarije

Evenals de Hongaarse, Tjechische en Roemeense dienst maken de Bulgaren gebruik van hun ambassade in O-Berlijn en de Handelsmissie in Frankfort a/d M.

De operatiën staan onder rechtstreekse leiding van de Hongaarse Staatsveiligheidsdienst.

ZIEN, HOREN EN MELDEN

Onze strijdkrachten zullen bij een gewapend conflict te maken krijgen met een sterke tegenstander. Dit kan o.a. worden opgevangen door over grotere mobiliteit en grotere vuurkracht dan de vijand te beschikken. Doch deze grotere vuurkracht moet op doelen worden gebracht en de grotere beweeglijkheid moet een concentratie mogelijk maken op het juiste tijdstip en op de juiste plaats.

Dit houdt in dat de commandant tijdig moet weten waar de vijand zich bevindt, hoe sterk hij is en wat hij doet.

Deze inlichtingen worden samengesteld uit gegevens welke door verzamelorganen worden verkregen.

Deze gegevens moeten tijdig op het centrale punt de S2-sectie komen en deze sectie moet ze snel en goed kunnen verwerken en verspreiden.

De verzamelorganen zijn in de eerste plaats de gevechtseenheden, zoals compagnieën en eskadrons, de verkennings- en waarnemingseenheden zoals verkenningsgroep, peloton, compagnie en eskadron; de artillerie- en mortierwaarnemers, de luchtwaarnemers en de eenheden met een beveiligende taak. Deze eenheden zien en horen de vijand waarmee ze in contact zijn, ze worden bevuurd en vuren zelf op doelen. Zij nemen vijandelijke stellingen, kunnen documenten buitmaken, maken krijgsgevangenen, enz.

De pelotons- en compagniescommandanten hebben tijdens het gevecht alle tijd nodig voor het geven van leiding. Zij hebben vaak geen tijd alles wat ze zien en opmerken, door te geven. De compagniescommandant zal hierin kunnen worden bijgestaan door een verkenners van de verkenningsgroep. Daarnaast kunnen de waarnemers van artillerie en mortieren een zeer belangrijke bijdrage leveren. Zij zijn niet voortdurend bezig met de vuurleiding. Hun tweede taak: gegevens te verzamelen en door te geven, moet ten eerste worden benadrukt en beoefend.

De beveiligende eenheden dienen er zich terdege van bewust te zijn, dat hun taak tevens is, gegevens te verzamelen en door te geven.

De verkenningseenheden zijn er in de eerste plaats voor, de zgn. diepe verkenningen uit te voeren, iets waartoe de compagnie bijvoorbeeld niet in staat is. Onder diepe verkenning te verstaan een diepte welke is afgestemd op de eenheid. Een divisie verstaat onder diep wellicht 20 km en het bataljon 5 km.

De eenheden dienen de meldingen, juist opgesteld, snel te kunnen doorgeven. Dit moet intensief worden beoefend. Normaal brengen de verkenningseenheden het eerst de gevechtsaanraking tot stand. Zij zoeken contact, localiseren de vijand en onderhouden het contact. Zij rapporteren doorlopend.

Daarna komen de beveiligende eenheden in contact met de vijand en nemen waar en bevuren deze vijand. De verkennende eenheden gaan op de flanken optreden en tussen de beveiligende eenheden in. De beveiligende eenheden onderhouden het contact, zolang dat mogelijk is en drijven in de opmars, de vijandelijke beveiligende eenheden terug, teneinde in contact te komen met de hoofdmacht.

Daarna brengen de gevechtseenheden de gevechtsaanraking tot stand en de gegevens hieromtrent komen ook binnen. Alle hoofdelementen voor het verkrijgen van gegevens, zijn dus nu in bedrijf gekomen.

Hoe staat het met de verbindingen?

De verkenningseenheden beschikken in het algemeen over verbindingen met de commandant die hen uitzendt. Dit zal veelal geen probleem geven.

Beveiligende eenheden zullen meestal extra verbindingen nodig hebben. Zonder goede verbindingen kunnen de beveiligende eenheden hun taak niet uitvoeren. Een extra verbinding kan ter beschikking zijn, wanneer artillerie- of mortierwaarnemers zijn ingedeeld.

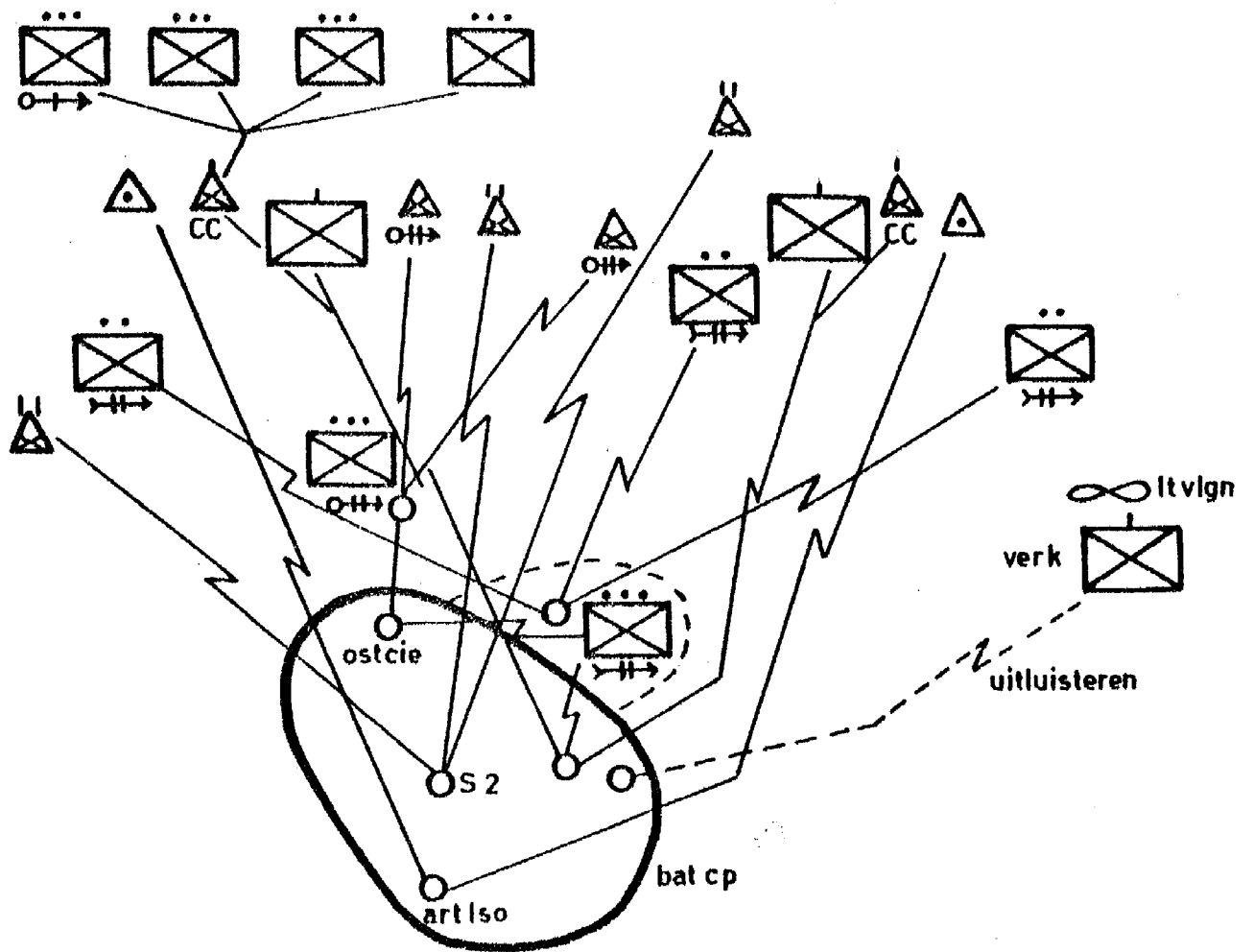
In de verdediging zal de verkenningsgroep van het bataljon vaak deel uitmaken van de gevechtsbeveiliging en in dat geval kan van de verbindingen van deze groep worden gebruik gemaakt. Nadat de gevechtsbeveiliging is teruggevallen op het weerstandsgebied, zullen de gegevens binnenkomen; van de bataljonswaarnemingsposten, bemand door de verkenningsgroep; van de compagnieswaarnemingsposten; van de artillerie waarnemers, door tussenkomst van de artillerie liaisongroep bij de bataljonscommandant en van de mortierwaarnemers, door tussenkomst van de commandant ondersteuningscompagnie. Verder heeft de commandant peloton 106 mm tlv nog 3 à 4 paar ogen in het terrein, waarvan de gegevens ook door tussenkomst van de commandant ondersteuningscompagnie de S2 moeten bereiken.

De S2 dient maatregelen te nemen, dat al deze mogelijkheden worden uitgebuit, d.w.z.: hij dient advies te geven, opdat de verbindingen op de juiste wijze worden georganiseerd en hij dient de desbetreffende functionarissen te wijzen op het belang van het doorgeven van gegevens, opdat deze gegevens hem inderdaad bereiken. Voor iedere soort gevechtshandeling moet de S2 zorgvuldig nagaan op welke wijze, hij de gegevens snel binnen zou kunnen krijgen. Zonodig schakelt hij de verkenningsgroep in, voor een extra verbinding met bijvoorbeeld een beveiligende eenheid.

Vóór inzet van een eigen aanval zal de verkenningsgroep vaak patrouillegang onderhouden, doch bij inzet van de aanval zal patrouillegang in front niet meer nodig zijn en niet meer kunnen plaats vinden.

Is deze groep ook niet op een flank nodig, dan zou bij iedere voorcompagnie een ploeg als inlichtingenploeg kunnen worden ingedeeld, teneinde de compagniescommandant te steunen bij het waarnemen en het doorgeven van gegevens. Op deze wijze kunnen meldingen snel binnenkomen.

Het hiernavolgend voorbeeld geeft een verbindingsnet weer, dat bij een aanval de S2 veel mogelijkheden biedt. Het bataljon beschikt over voldoende radiosets om dit schema te kunnen uitvoeren.

WETTELIJKE BEPALINGEN TER BESCHERMING VAN DE STAAT TEGEN
ACTIVITEITEN, STRIJDIG MET HET NATIONAAL BELANG

door elc P. Verhulst

De taak van de C.I.D., zoals vastgelegd in Voorschrift 1292, bestaat uit het beveiligen van inlichtingen, personeel en materieel der militaire organisatie tegen:

1. Propaganda.
2. Insurrectie (subversieve activiteiten die kunnen leiden tot -).
3. Sabotage.
4. Spionage.

Misschien is het interessant - en wellicht ook nuttig - om eens na te gaan in hoeverre deze onder 1 t/m 4 genoemde handelingen bij de Wet strafbaar zijn gesteld en waar deze wettelijke bepalingen zijn te vinden.

ad 1. PROPAGANDA

Uiteraard is het voeren van propaganda zonder meer, b.v. voor een bepaalde politieke partij, in ons democratisch land niet strafbaar. Ook niet als het betreft "het propageren van de wereldrevolutie".

Eerst als deze propaganda met onsportieve of niet-oerbare middelen wordt gevoerd en gaat ontaarden in scheldpartijen, neerhalen van het gezag, aanvallen op staatshoofden enz., gaan de propagandisten zich bloot stellen aan de kans op een strafvervolging.

De artikelen die alsdan het meest voor de hand liggen om overtreden te worden, zijn 131 t/m 137 d van het Wetboek van Strafrecht, waarvan 131 (opruiing) wel het voornaamste is. Dit artikel stelt strafbaar het in het openbaar, mondeling of bij geschrifte of afbeelding tot enig strafbaar feit of tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag opruien.

De overige vier genoemde artikelen houden verdere misdrijven tegen de openbare orde in en stellen tevens strafbaar de verspreiding, tentoonstelling e.d. van opruiende of beledigende geschriften.

Voorts kan door deze wijze van "propaganda voeren" een misdrijf tegen de koninklijke waardigheid (o.a. "majesteitsschennis") of tegen hoofden en vertegenwoordigers van bevriende staten worden gepleegd, waarbij wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat b.v. RUSLAND een bevriende staat is.

De betreffende artikelen vindt men in Titel II en III van het Wetboek van Strafrecht.

Voorts vallen in dit kader nog in de termen "eenvoudige belediging" en "smaad" of "smaadschrift", welke artikelen zijn te vinden in Titel XVI van genoemd Wetboek.

Alle genoemde artikelen geven bij handig gebruik - of misbruik - wel enige speling en gezien de inhoud van de pamfletten welke heden ten dage verspreid worden, mag rustig worden aangenomen dat bepaalde propaganda-voerende partijen over "juridische adviseurs" beschikken, waardoor net niet tot strafvervolging kan worden overgegaan.

In verschillende gemeenten is in het belang van de openbare orde en veiligheid bij gemeenteverordening het verbod uitgevaardigd op - sommige - openbare wegen of plaatsen gedrukte of geschreven stukken of afbeeldingen te koop aan te bieden, te verspreiden, aan te bevelen, aan te kondigen of hierop de aandacht te vestigen, zonder daartoe vergunning te hebben bekomen.

ad 2. INSURRECTIE (subversieve activiteiten die kunnen leiden tot -)

Het verwekken van insurrectie (opstand) zal altijd tot uiteindelijk doel hebben:

- a. De regerende koning van leven of vrijheid te beroven of tot regeren ongeschikt te maken.
- b. Het Rijk onder vreemde heerschappij te brengen of een gedeelte hiervan af te scheiden.
- c. De grondwettige regeringsvorm of orde van troonsopvolging te vernietigen of op onwettige wijze te veranderen.

De "aanslag" ('n soort poging) tot deze feiten is strafbaar gesteld in de artikelen 92, 93 en 94 van het Wetboek van Strafrecht, terwijl art. 96 de "samenspanning" (bestaat reeds zodra twee of meer personen overeengekomen zijn om het misdrijf te plegen) strafbaar stelt, alsmede vrijwel elke vorm van planning, deelneming of medeplichtigheid aan deze misdrijven.

De laatste alinea van art. 96 verdient nog wel de aandacht:

"Niet strafbaar is hij, van wien blijkt dat zijn oogmerk enkel gericht is op het voorbereiden of bevorderen van staatkundige veranderingen in algemene zin". Dit zal vanzelfsprekend ter beoordeling van de rechter blijven.

Tegen eventuele verdachten kan dus al vrij snel strafrechtelijk worden opgetreden en in het algemeen worden de bestaande bepalingen wel voldoende geacht om de insurrectie met succes te kunnen bestrijden.

ad 3. SABOTAGE

In onze wetgeving is politieke sabotage onbekend en toepassing van strafbepalingen dient te worden gezocht onder de misdrijven, omschreven in het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht en meer speciaal onder Titel VII, omschrijvende de misdrijven waardoor de algemene veiligheid van personen of goederen wordt in gevaar gebracht (brandstichting, het onbruikbaar maken, beschadigen of vernielen van waterkeringen, electriciteitswerken, werken voor openbaar verkeer, Nederlandse Spoorwegen, scheepvaart enz.).

Waar verder practisch bij elke sabotagedaad tevens sprake zal zijn van diefstal (art. 310) en/of vernieling (350) is er wettelijk weinig spelning voor een eventuele dader om aan de strafrechtelijke gevolgen van het door hem gepleegde of gepoogde feit te ontkomen.

ad 4. SPIONNAGE

Vóór 1951 was het bijzonder moeilijk om strafrechtelijk tegen spionage op te treden omdat het toen daarin te voorziene artikel 98 Wetboek van Strafrecht moeilijk hanteerbaar was. Het bewijs te leveren dat er gespionneerd was, was wettelijk bijna niet mogelijk. O.a. waren de moeilijkheden:

- a. Er moest worden bewezen dat er een geheim was prijsgegeven.
- b. De dader moest weten (men moest hem dat bewijzen) dat het een geheim was.
- c. Het bewijs moest worden geleverd dat het geheim naar een vreemde mogendheid ging of openbaar werd gemaakt.
- d. Omdat men bij een volledige voltooiing van het misdrijf practisch nimmer de dader in handen kreeg, was er in feite ten hoogste sprake

van een strafbare poging of medeplichtigheid, waardoor slechts 2/3 van de maximum-straf kon worden opgelegd.

- e. De maximum-straf (6 jr) was dus veel te laag.
- f. Er bestond geen gevaar voor de doodstraf, waardoor voor de dader altijd de hoop op bevrijding bleef bestaan als ons land werd overweldigd.

Om al deze redenen werd het plegen van spionage in ons land beslist niet gevaarlijk geacht, en zeer zeker heeft dit de hulpverlening aan de vijand, in deze vorm in de hand gewerkt.

Toen in de jaren + 1935-1940 dit euvel zich steeds meer deed gevoelen, werd aandrang uitgeoefend op de regering hiertegen de nodige maatregelen te nemen en op 15 april 1940 ("het kalf was bijna verdronken") was men zo ver, en toen begonnen in de Tweede Kamer besprekingen, om op dit gebied de wetgeving drastisch te herzien. Zelfs op 9 mei 1940 werd hierover in de Kamer nog gedebateerd en werd de zitting verdaagd. Op 10 mei 1940 werd ons land door de Duitsers overweldigd in een dermate vlot tempo dat de conclusie voor de hand lag: "Het toenmalige art. 98 had hun inlichtingendienst voor zeer weinig moeilijkheden geplaatst".

De eerste jaren na de oorlog hielden weinig gevaar in voor een volgende, tot zich de politieke situatie geleidelijk weer ging toespitsen en men er zich van bewust werd dat er opnieuw landen waren die interesse konden hebben voor de wijze en de middelen waarop/waarmede ons land zich zou verdedigen bij een eventuele volgende oorlog.

De hiaten, die de oude wetgeving vertoonden, werden opnieuw onder de ogen gezien, commissies werden samengesteld enz. tot in het jaar 1951 werd afgekondigd "De Wet Bescherming Staatsgeheimen" d.d. 5 april 1951, Staatsblad nr 92.

De bepalingen betreffende propaganda, insurrectie en sabotage zijn onveranderd gebleven. De nieuwe wet was er duidelijk op gebaseerd spionage tegen te kunnen gaan en getracht is dan ook om elke vorm hiervan onder strafbereik te brengen.

Nieuw voor ons is, de in deze wet geannonceerde "verboden plaats", ontleend aan het Engelse "Official secrets act."

In het kort komt het hierop neer dat een commandant - en het zal normaal te achten zijn als de C.I.D. hierbij adviseert of zelf het initiatief tot dit voorstel neemt - een voorstel indient om in het belang van de veiligheid van de staat een bepaalde ruimte of object tot "verboden plaats" te doen verklaren. Deze verklaring zelf geschiedt bij Koninklijk Besluit, hetgeen tevens een waarborg is dat deze aanduiding alleen gegeven zal worden in gevallen die beslist noodzakelijk zijn. Het onbevoegd betreden van zo'n plaats of het zich aldaar onbevoegd bevinden is - zonder meer - strafbaar gesteld, hetgeen de bewijsvoering zeer vereenvoudigt. Ook echter is beveiligd elk gegeven dat van deze plaatsen afkomstig is, zoals tekeningen, foto's, geschriften, enz. De aanwezigheid van een "verboden plaats" moet echter op één of andere manier bekend worden gemaakt, omdat nooit tot straffen kan worden overgegaan als de betreder hiervan geen kennis droeg, noch redelijkerwijs hiervan kennis kon dragen.

Afhankelijk van de aard van het object of ruimte kan bekendmaking geschieden door publicatie b.v. in de pers, aanplakking, borden, aanzeggingen enz.

Het is geenszins de bedoeling "de kat op het spek te binden", d.w.z. de eigenlijke "verboden plaats" dient afgeschermd te zijn door een andere ruimte, die op zichzelf weer afgeschermd is door een afrastering,

borden "verboden toegang" e.d. En dit wel zodanig dat degene die onbevoegd op de "verboden plaats" wordt aangetroffen nooit zal kunnen bewijzen dat hij daar volkomen toevallig en zonder opzet is terecht gekomen.

Wetenschap en techniek spelen in het huidige tijdperk een zodanige belangrijke rol bij de landsverdediging en oorlogvoering, dat deze bescherming van Overheidswege zich ook moet kunnen uitstrekken tot bepaalde laboratoria, werkplaatsen en fabrieken, voor zover dit noodzakelijk wordt geacht. De "Wet Bescherming Staatsgeheimen" geeft hiertoe de mogelijkheid.

In tijd van oorlog kunnen ook werken van openbaar verkeer en van openbaar nut als "verboden plaats" worden aangeduid, hetgeen de bewaking en de beveiliging aanzienlijk zal vergemakkelijken. Gedacht is hier aan bruggen, viaducten, dokken, havens, electriciteits- gas- en waterwerken, telefooncentrales enz.

Verder werden bij deze wet de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht uitgebreid met een viertal artikelen, respectievelijk strafbaar stellende:

Art. 98 VERMOEDELIJKE SPIONNAGE

De wetgever heeft in dit artikel een uitvoerige redactie gekozen en kennelijk getracht elke vorm van vermoedelijke spionage hieronder te doen vallen.

De tekst luidt: Enig gegeven, waarvan de geheimhouding door het belang van de staat wordt geboden, daaronder begrepen enig voorwerp, waaraan een zodanig gegeven kan worden ontleend, opzettelijk mededelen aan, of ter beschikking stellen van, een tot kennisneming daarvan niet gerechtigd persoon of lichaam, wordt indien men weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een zodanig gegeven betreft, gestraft... (Max. 6 jr). Dezelfde straf wordt bedreigd indien "het gegeven" van een verboden plaats afkomstig is en tot de veiligheid van de staat in betrekking staat.

Voldoende is dus dat de dader moest weten, dat die ander persoon of lichaam niet tot kennisneming van het gegeven bevoegd was en dat de dader wist of redelijkerwijs moest vermoeden dat de aard van het gegeven geheim was (b.v. het kwam van een "verboden plaats", het droeg het stempel "geheim" enz.).

De kwalificatie die het Classificatie-voorschrift aan "zeer geheim" en "geheim" geeft, is in verband met de inhoud van dit artikel wel van groot belang.

Bij de dader behoeft geen boos opzet te hebben voorgezeten en het feit behoeft voor de Staat geen nadelige gevolgen te hebben of kunnen hebben.

Een foto van een bloemperk van een "verboden plaats" zal hier niet onder vallen omdat dit gegeven niet in betrekking staat tot de veiligheid van de Staat. Zou dit bloemperk echter tot camouflage dienen, dan zou dit artikel wel weer overtreden kunnen zijn.

Men mag stellen dat tegen de inhoud van dit artikel gemakkelijk gezondigd kan worden zonder dat er sprake behoef te zijn van spionage.

Doch de geheimhouding heeft voor het belang van de Staat zulke grote gevaren en risico's, dat men hieromtrent niets kan dulden.

Uiteindelijk bepaalt het Openbaar Ministerie of een feit al dan niet vervolgd zal worden, zodat een onjuiste toepassing niet behoef te worden gevreesd.

Art. 98a SPIONNAGE

Dit artikel stelt de eigenlijke spionage strafbaar en hoe ernstig de regering deze euveldaad neemt, blijkt wel uit de maximumstraf van 20 jaar, hetgeen in tijd van oorlog impliceert: "De doodstraf". Het betreft hier: Enig gegeven als bedoeld in Art. 98 hetzij opzettelijk openbaar maken, hetzij zonder daartoe gerechtigd te zijn opzettelijk mededelen aan of ter beschikking stellen van een buitenlandse mogendheid, een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam, dan wel een zodanig persoon of lichaam, dat gevaar ontstaat dat het gegeven aan een buitenlandse mogendheid of aan een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam bekend wordt, wetende of redelijkerwijs moeten vermoeden dat het een zodanig gegeven betreft, wordt gestraft

Deze spionage moet vrijwel volledig bewezen kunnen worden, terwijl handelingen "ter voorbereiding van dit misdrijf" al gestraft kunnen worden met 6 jr gevangenisstraf.

Art. 98b SCHULD AAN SPIONNAGE-MOGELIJKHEID

Hier wordt de schuld aan spionage-mogelijkheid strafbaar gesteld. De tekst luidt: Aan wiens schuld te wijten is dat enig gegeven als bedoeld in art. 98 openbaar wordt gemaakt, dan wel ter beschikking komt van een tot kennisneming daarvan niet gerechtigd persoon of lichaam, wordt gestraft (max. straf gevangenis of hechtenis van 1 jr).

Onder schuld is o.a. te verstaan onachtzaamheid, grove onvoorzichtigheid, nalatigheid e.d.

Een concept van een zodanig gegeven in een prullemand deponeren, kan dit strafbare feit opleveren, alsmede soortgelijke stukken onvoldoende opbergen, laten rondslingeren, mee naar huis of naar het inkwartieringsadres nemen enz.

In ambtelijke hoedanigheid zullen minder ernstige gevallen disciplinair worden afgedaan, doch niet altijd kan hiermede worden volstaan. Gevangenisstraf of hechtenis kan hier worden opgelegd, zodat in minder ernstige gevallen de rechter - ingevolge art. 24 Strafrecht - zelfs geldboete kan opleggen.

Art. 98c MOGELIJKE SPIONNAGE

Hier wordt strafbaar gesteld het opzettelijk onbevoegd voorhanden hebben van geheime gegevens. Het behoeft niet te duiden op een verkeerde bedoeling van de dader en behoeft voor de Staat ook geen nadelige gevolgen te hebben.

De mogelijkheid tot misbruik bestaat en dus het gevaar dat de gegevens in verkeerde handen komen.

De dader moet hebben beseft dat hij niet gerechtigd was het gegeven onder zich te hebben (te nemen of te houden) en bovendien hebben geweten dat de geheimhouding van het gegeven door het belang van de Staat werd geboden, dan wel dat het gegeven was ontleend aan een "verboden plaats" en tot de veiligheid van de Staat in betrekking stond. In het 2e lid van dit artikel worden voorbereidingshandelingen strafbaar gesteld, als het onbevoegd laten maken van een sleutel, het nagaan hoe de bewaking op een bepaalde plaats is geregeld enz. Het gaat verder dan wat normaal onder "poging" wordt verstaan.

In het 3e lid wordt strafbaar gesteld, het zich onder vermomming, vorderwensels of anders dan langs de normale weg op een "verboden plaats" trachten te komen of zich aldaar bevinden, of zich op deze wijze vandaar trachten te verwijderen. Deze bepaling is weer niet van toepassing, als de rechter blijkt dat de dader niet heeft gehandeld met het oog-

merk om de beschikking te krijgen over enig gegeven als bedoeld in art. 98. Dit bewijs zal de verdachte moeten leveren (zgn. tegenbewijs) en als voorbeeld zou kunnen worden aangehaald, een dief, die alleen de bedoeling heeft geld weg te halen op een plaats, die als een "verboden plaats" is aangemerkt. Indien dit zo is en hij kan dat met bewijzen aantonen, dan zal hij niet onder dit spionage-artikel gebracht worden. Uiteindelijk is het Wetboek van Strafrecht nog aangevuld met artikel 429 ter (overtreding, géén misdrijf), waarin het zich op een "verboden plaats" bevinden, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zonder meer wordt strafbaar gesteld.

De maximum-straf bedraagt voor deze overtreding 6 maanden hechtenis of geldboete van tien duizend gulden. Het geldt voor eenvoudige gevallen doch kan ook worden toegepast indien het bewijs voor één der andere artikelen niet kan worden geleverd.

Dit als waardig sluitstuk voor wat betreft de bescherming van deze voor de staat zo belangrijke plaatsen.

Resumerende mag worden vastgesteld dat de door de wetgever getroffen maatregelen inderdaad wel voldoende mogen worden geacht, om tegen het bedrijven van spionage met succes te kunnen optreden.

EEN OPLOSSING VAN DE S2 OPGAVE UIT MID TIJDSCHRIFT NR 2§ 3. TOESTAND VIJANDa. Samenstelling

Pro memorie.

b. Sterkte

(1) Plaatselijk aanwezig zijn tenminste één, maar vermoedelijk vijf infpels (à 30 man), een tkpel (3 tks) en een amfibisch verkodl (4 amf verkau's).

(2) De plaatselijk aanwezige trn worden ondersteund door:

- een atpel (3x57 mm atkn, 2x107 mm tlv en 2x82 mm tlv)
- drie 82 mm mmpels (6 sn)
- twee 160 mm mrbtn (11 sn) verm
- twee 122 mm hwbtn (12 sn) verm
- een 140 mm rkgbt (6 sn) verm
- drie mitrpels (9 sn) verm
- een peltl (6x14.5 mm mitr 2-ling) verm

(3) Als versterking kan op elk moment worden ingezet:

- een mehcie en een tkpel vanuit vt 3307 verm
- een mehcie en een tkesk (-) vanuit vt 3308 verm
- een mehcie en een tkpel vanuit vt 3309 verm
- een mehcie en een tkesk vanuit vt 3108
- een mehcie en een tkesk vanuit vt 3108

c. Dispositie

Zie schets.

d. Activiteiten

- (1) beveiliging van de lijn ter hoogte van hor-066;
- (2) intensieve patrouillegang in gehele bataljonsvak;
- (3) artillerie- en mortiervuur in gehele bataljonsvak;
- (4) troepenverplaatsingen vanuit algemeen noordelijke richting naar onze sektor.

e. Eigenaardigheden en beperkingen

Gene.

§ 4. VIJANDELIJKE MOGELIJKHEDENa. Opsomming

- (1) Nu de verdediging in vak versterken met twee mehbats en een tkbat, ondersteund door alle regiments- en een deel van de divisie ondersteunende wapens.
- (2) Nu aanvallen met twee mehbats en een tkbat, ondersteund door alle regiments- en een deel van de divisie ondersteunende wapens, vermoedelijk op de scheidingslijn van 81- en 82 Infbat.

b. Analyse(1) Positieve aanwijzingen voor een aanval

- startlijnbeveiliging;
- intensieve patrouille activiteit;
- vooruitgeschoven artillerie opstellingen;
- indeling van tanks bij onderdelen in opmars;
- indeling divisie ondersteunende wapens;
- vorming inf/tk teams;
- vijandelijke eenheden op smal front;
- voorbereidend artillerie- en mortiervuur.

(2) Negatieve aanwijzingen voor een aanval

- Gene.

(3) Positieve aanwijzingen voor versterking

- toename patrouille activiteit;
- verkeer in richting huidige stellingen;
- toename ondersteuning.

(4) Negatieve aanwijzingen voor versterking

- integratie mech- en tk-onderdelen.

§ 5. CONCLUSIEa. Te verwachten vij. optreden in volgorde van waarschijnlijkheid

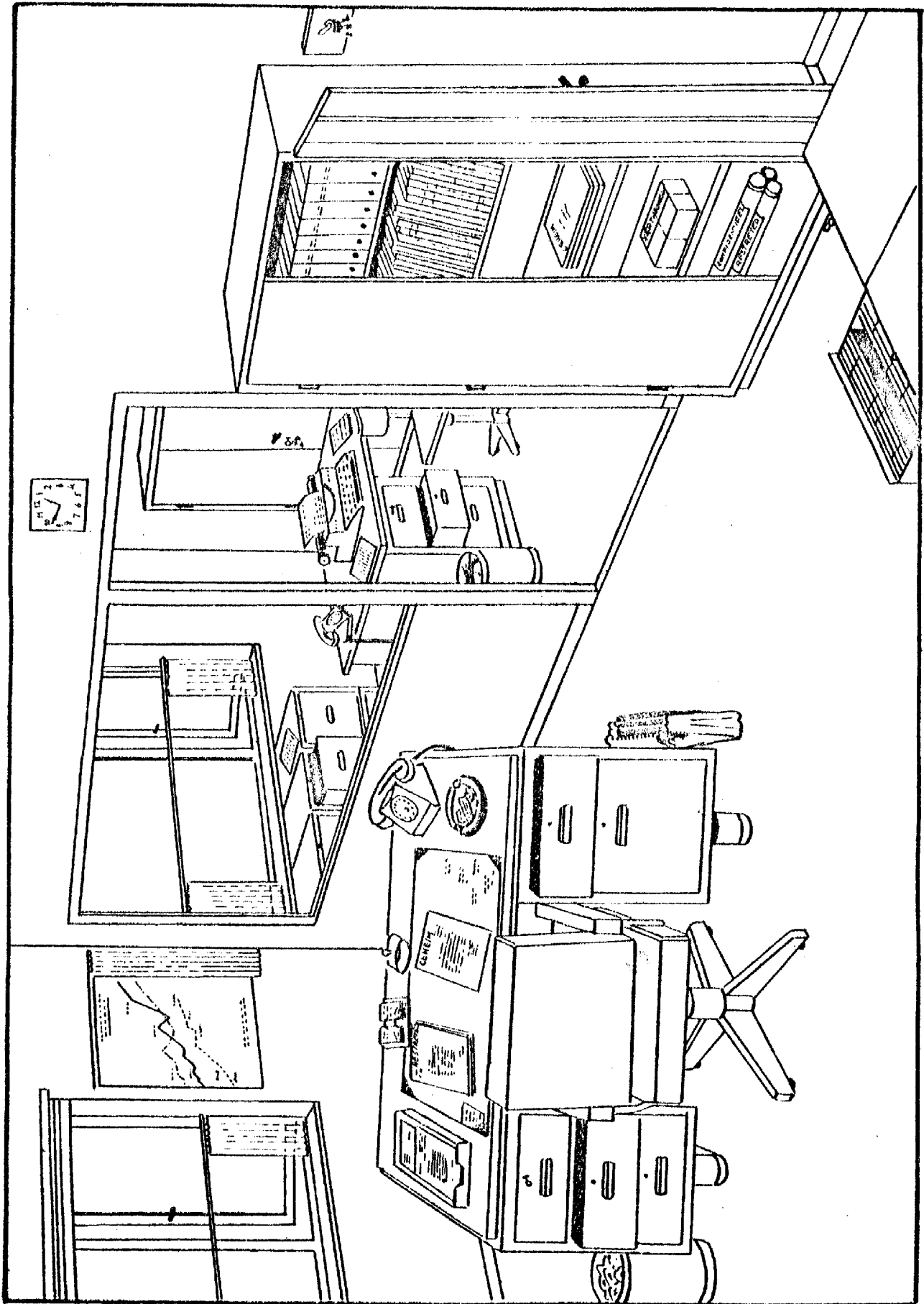
- (1) Aanval.
- (2) Versterking.

PRIJSVRAAG NR 2

In de hierna volgende tekening zijn een aantal fouten tegen de bureaudiscipline verwerkt.

Doe mee aan deze prijsvraag en zendt een lijst met de fouten op aan:
Redactie MID blad, SMID, Harderwijk.

U heeft dan kans op een boekenprijs.

LESSEN UIT DE PRACTIJK1. De Amerikaanse burgeroorlog

Op 13 september 1862 gedurende Lee's eerste invasie van het Noorden ontdekten twee soldaten van het leger van McClellan (de Noordelijke commandant) tijdens het doorzoeken van het verlaten Zuidelijke kamp bij FREDERICK een enveloppe.

De enveloppe bevatte sigaren gewikkeld in "een operatiebevel van Lee". Uit het operatiebevel bleek, dat Lee tijdelijk zijn leger had gesplitst voor een actie in noordelijke- en één in zuidelijke richting.

Lee werd er van op de hoogte gesteld, dat het bevel in handen was gekomen van McClellan en concentreerde zijn troepen weer zo snel mogelijk. McClellan had echter door snel te beslissen, Lee's leger partieel kunnen verslaan. Hij was echter een te omzichtig man en buiten de kennis, verkregen door dit bijzondere inlichtingendocument niet uit.

McClellan was zo omzichtig geworden, omdat zijn inlichtingendienst onder de befaamde detective Pinkerton, Lee's leger veel te sterk had weergegeven. Pinkerton was niet militair geschoold en had geen idee van slagorde en sterktebepaling. Dezelfde eenheden werden gemeld door meerdere agenten en al deze eenheden werden zonder meer als "verschillende eenheden" bij de sterkte gevoegd.

Het is aardig om te weten, dat voordien de inlichtingendienst ressorteerde onder de Provost Marshal.

Wie over de inlichtingendienst in die tijd meer wil weten, wordt het betreffende artikel in Army Digest, Augustus 1961, ter lezing aanbevolen.

2. Een antecedentenonderzoek

Ogenschijnlijk leek alles volkomen in orde te zijn met Mevrouw X, sollicitante bij een grote militaire verpleeginrichting hier te lande, maar ondanks het feit dat zij bij de plaatselijke politie "niet voorkwam" en op veel spoed werd aangedrongen, omdat men zich haar hulp in deze tijd van personeelsschaarste, niet graag wilde laten ontgaan, bleef de betrokken C.I.A. achterdochtig en wilde zijn "fiat" maar niet geven.

Hij had namelijk op haar persoonskaart ontdekt dat deze "dame" haar gehele leven in het centrum van het land had gewoond, wel is waar op diverse adressen, maar toch met een vaste lijn er in, behoudens dan een hiaat van twee jaren gedurende welke tijd zij te Eibergen (omgeving Duitse grens) gevestigd was geweest. Ambtshalve wantrouwend van aard, stemde deze "uitschieter" hem tot nadenken en hij herinnerde zich, dat in dat landelijke plaatsje ook een verpleeginrichting aanwezig is, evenwel niet van medische aard, doch meer ter verzorging van maatschappelijk ontspoorde, of van hen, die kennelijk het gevaar voor een dergelijke ontsporing in zich dragen.

Dies toog hij derwaarts en alras bleek, dat zijn fijne neus hem ook deze keer weer eens niet bedrogen had. Inderdaad was Mevrouw X in deze stichting geen onbekende en onder meer kwamen de navolgende feiten aan het licht.

Uit een a-sociaal milieu afkomstig, was zij reeds in haar jeugd jaren onder toezicht geplaatst tot zij meerderjarig was. Werd zij in die tijd bij een normaal gezin "uitbested", dan bleek zij het verschil tussen mijn en dijn niet te kunnen - of willen - onderscheiden en liep zij herhaaldelijk weg, als ook maar de geringste aanmerking op haar gedrag werd gemaakt.

Omstreeks 1940 werd zij meerderjarig en huwde met een S.S.-man.

Dit huwelijk scheen niet geheel te boteren, want toen het haar echtgenoot in 1943 te koud werd in Rusland en bij haar "onderdook", bracht zij hem

aan, hetgeen tot gevolg had, dat hij in 1944 door de Duitsers werd geëxecuteerd.

Als eerbare weduwe nam zij als verpleegster dienst bij de Wehrmacht, wat weer resulteerde in een chronische geslachtsziekte. Nadien was zij ook op de "Walletjes" geen onbekende en al blijft theoretisch de mogelijkheid aanwezig, dat zij daar louter het ambt van verpleegster heeft vervuld - en dit waarschijnlijk nog doet -, de C.I.A. betwijfelt dit sterk en wie zal hem dit - gezien de aard der werkzaamheden, welke gewoonlijk aldaar worden verricht - euvel duiden.

Iaconiek luidde daarom zijn conclusie: "Uit V/h-overwegingen bezwaar tegen aanname".

Hetgeen dan ook geschiedde.

UIT (BUITENLANDSE) TIJDSCHRIFTEN

De volgende artikelen worden ten zeerste ter lezing aanbevolen.

1. Ausbildung von S2 - Auswertetruppen
Truppenpraxis, Heft 1 - 1962

Dit artikel, geschreven door een artillerist van de art S2, geeft een opleidingsprogramma, voor toegevoegd S2 personeel, dat bij de eenheid moet worden opgeleid. Bovendien geeft het een aantal artikelen weer, uit voorgaande Truppenpraxis Heften, zoals:

Heft 5/57 Aufgaben des S2 in einem Art btl.

Heft 4, 5/58 Abwehrmasznamen gegen Anbahnungsversuchen fremder Nachrichtendienst.

Heft 6/57 Major Vielerfahren antwortet einen S2.

Heft 8/59 Beobachten und Melden.

2. Die Feindlage-beurteilung

Wehrwissenschaftliche Rundschau, Heft 3 - 1957

Dit artikel geeft een benadering van de G2 bvt, welke in sterke mate afwijkt van onze methode. Het is echter interessant zo'n andere methode te bestuderen en verhoogt Uw inzicht. Het belangrijkste element van deze methode, welke gebaseerd is op W.O. II, is wel, dat de schrijver F.M. von Senger und Etterlin, de paragraaf vijand, in het bevel aangeeft in opdracht vorm. De commandant zo zegt hij, mag niet zeggen: de vijand kan dit of dat doen. Neen, de vijand doet dat. Dit is dus enigszins de Engelse methode, met "intention". Ook al lijkt mij onze methode beter, daar de plannen gebaseerd worden op 2 of 3 mogelijkheden van de vijand, en dus soepeler zullen zijn, toch moet U als S2 de andere methoden leren kennen.

3. Der Politische Rot Soldat

Wehrwissenschaftliche Rundschau, Heft 1 - 1957

Dit artikel wordt zeer aanbevolen.

4. Oost - West

Dit tijdschrift is met het eerste nummer uitgekomen.

Het eerste nummer bevat zeer goede artikelen ter voorlichting van de Oost - West verhouding.

Enkele artikelen zijn:

Ontwikkelingen in de Communistische Ideologie na Stalin door Prof. Dr W. Banning.

Communisme in de niet Communistische Wereld door C.C. v.d. Heuvel.

(De vreedzame coëxistentie als wapen in de psychologische oorlogvoering)

Het beeld van de Sovjetmens in het nieuwe partijprogramma der CPSU door Prof. Dr P. Zacharias.

Het Westerse en het Communistische Vrijheidsbegrip door Prof. Dr R.C. Kwant.

Dit artikel kunt U gebruiken in Uw voorlichting, waarin het begrip vrijheid altijd een grote rol speelt.

5. Military Review 1961

a. Combat value of the Soviet soldier - Apr nr

b. New Look at Soviet Military Forces - Apr nr

- c. Soviet Espionage - Jun nr
- d. Thirty years of Soviet Airborne Forces - Jun nr
- e. Current Soviet Tactics - Mrt nr

6. Military Review April 1962

- a. Internal War - The new Communist tactic.
- b. Partisans, Resistance fighters, Saboteurs.
- c. The evolution of a Police State.

7. Army 1959

- a. The case for organic aerial observation (Feb)
- b. How to get out of the mud, scientifically (Feb)
- c. Combat intelligence test can pay off (April)

Hierin wordt uitvoerig omschreven, hoe inlichtingen aspecten in oefeningen kunnen worden gebracht.

8. A Rifle Company in an Airborne Landing

Col. A. Tsvytkov, Soviet Army Mil. Review nov. 61

Het artikel begint met een verklaring van de redacteur van Mil. Review, dat het niet de gewoonte is van het vakblad om ruimte over te laten voor beschouwingen over tactische handelingen op compagniesniveau. Bovenge- noemd vertaald artikel geeft echter goed inzicht in de gedetailleerde planning en coördinatie, die verwacht mogen worden van de leiders der kleinere Russische eenheden.

Een door de lucht transportabele tirailleurcompagnie, als deel van een grotere eenheid, zou één van de hierna te noemen opdrachten kunnen ver- krijgen:

1. het blokkeren der verplaatsingen van de vij res naar het zwaartepunt van het gevecht;
2. het veroveren en vernietigen van materiaal en of stellingen;
3. het beveiligen van het vzl gebied voor andere luchtlandingstroepen.

Na ontvangst van de opdracht, neemt de Russische commandant zijn maatre- gelen, waaraan, mbt de aard van de operatie (luchtvervoer gevolgd door actie op de grond) uiteraard bijzondere aspecten verbonden zijn. De com- mandant moet eigenlijk twee besluiten nemen:

1. v.w.b. de verplaatsingen door de lucht (logistiek, ruimte, indeling, vervoerscapaciteit, enz.);
2. v.w.b. de gevechtshandelingen na de landing.

Ook hierbij is de landkaart weer een voorname bron van gegevens; het ontbreken van voldoende gegevens over de vijand op het eigenlijke ge- vechtveld dwingt hem er echter veelal toe, gedetailleerde beslissingen over de te volgen tactiek, uit te stellen tot na de landing.

In het artikel wordt een aanval op een verplaatsende artilleriecolonne behandeld, versterkt met infanterie op carriers.

Door het verrassingselement is, om der wille van het artikel, de "over- winning" bij voorbaat verzekerd. Schrijver vergeet zelfs niet op te mer- ken, dat de verbindingsmiddelen gedurende de aanval moeten worden ver- nietigd, om het uitzenden van een mogelijk "S.O.S." te voorkomen (!)

De realiteit zal als regel wel een minder soepel verloop geven, daar zel- den een tegenstander, hoe onvoorbereid op het gevecht ook, zich geheel zonder slag of stoot laat vernietigen, tenzij de geoefendheid te wensen overlaat.

Toch spreekt het artikel tot de fantasie en biedt de aandachtige lezer stof tot beschouwing der mogelijkheden van de Russische tactiek der kleinere eenheden, op een mogelijk toekomstig gevechtveld.